

המפא"י ניה האחרון

לדברים ששמע, בלי לקלוט את הטון הקליל יותר שמשמע מהם, לעיתים קשורה להתייעצויות שהיו בינו לבניו בעניין הרכב הממשלה. הוא היה נוהג להתייעץ עם מיספר אנשים על העניין, ולא פעם הייתי גם אני מוזמן אליו לצורך זה. כאחת משיחות אלה אמר לי: אתה יודע מה שאני רוצה? להכניס שני ערבים לממשלה. עניתי לו: למה לך ערבים? יש כבר שני ערבים בממשלה.

רוב הציבור בארץ. הבאים בתור יכלו להיות פחות מוכרים לציבור... קרו לעיתים טעויות, וגם אני לא יצאתי נקי מכך. זכורה לי אפיזודה כזו מוועד רתימינויים לכנסת השניה, שבה השתתפתי עם יצחק שפירא. כשהבאנו את הרשימה לשיבת המרכז, ראיתי שמופיע בה השם "חיים צדוק". ביקשתי את רשות הדיבור ואמרתי שאני נגד חיים צדוק, שלא הכרתיו כלל, ושלא ידעתי כיצד הוא נראה.



שרגא נצר (ליד אשתו דבורה) היה אחרון המוהיקנים — השבוע נפטר, אך מיכל גתו מתה מזמן



האלמנה דבורה נצר (באמצע). לשעבר חברת-כנסת של מפא"י וסגנית יו"ר הכנסת. מימין תומכת בה בתה, הפרופסור רינה שפי

רא. ומשמאל בנה משה. רבים מוותיקי המפלגה ניגשו בסיום טקס הקבורה אל האלמנה וחיבקו בחום. חלקם גם התחבקו האחד עם השני כשנפגשו.

שאל: מי?
אמרתי: משה דיין ויגאל אלון. לפי דעתי הם מייצגים בממשלה את הערבים.
השיב לי בשאלה: אתה חושב שאקבל את הדעה הזאת?
אמרתי: אל תקבל.
כשראיתי שעדיין לא הבין את הרוח שבה נאמרו דברי החלטתי להמשיך את המישחק והוספתי: למה אתה רוגז על זה? ערבים הם יודעים? יודעים. את מינהגי הערבים יודעים? מכירים? אז מה חסר להם לייצג את הערבים? בגלל זה שהם יהודים? והוא עדיין לא היה בטוח אם אני מדבר ברצינות או מתלוצץ.

שאלו אותי: "למה?" אמרתי: יש לנו כבר תימני אחד ברשימה, וזה מספיק. חשבתי לתומי שחיים צדוק, לפי השם, הוא תימני, והיה כבר נציג תימני — טביב, לבון, או שרת, אמרו לי: אבל מדובר בחיים צדוק, מבטי הפליאה הופנו לעברי, כיוון שלא הרחק ממני — כך הכנתי מאוחר יותר — ישב חיים צדוק, שעליו אפשר לומר דברים רבים, אבל לא שהוא נראה כמו תימני. כסופו של דבר הוא לא הוכנס לרשימה, מכיוון שבניגוריון פסק: אם שרגא לא מכיר את האיש, לא צריך להכניסו".

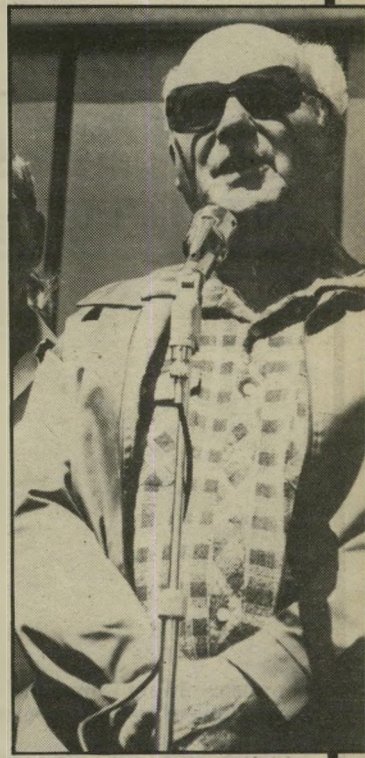
פעמים רבות היו נערי בניגוריון (בנייהם יצחק נבון ושימעון פרס) שולחים את שרגא נצר להרגיע את הקוץ. לשרגא היה חוש-הומור עדין, לבניגוריון לא היה חוש-הומור כלל, ולעיתים קרובות היתה מתנהלת בין השניים שיחה ארוכה, עד שהבין בניגוריון ששרגא צוחק.

את אחד המיקרים מזכיר שרגא נצר כסיפור: דוגמה מתחילת שנות ה-60 לפירוש המילולי שהיה נותן (בניגוריון)

שרגא היה ממליך מל-כ"ס, אמר שימעון פרס, ראש-הממשלה. בהלווייתו של שרגא נצר. שרגא היה מישענת של קנה אמיתי לדויד בניגוריון, לא של קנה רצוף, המשיך פרס. אני יודע עד כמה אהב שרגא את בניגוריון, ואני יודע עד כמה העריך בניגוריון את התמיכה הבלתי-משתנה של שרגא ומישפחת נצר.

שרגא נצר, שנולד עוד במאה ה-19 — ב-1898 — ומת השבוע, היה מדמויות-המפתח של מפא"י ההיסטורית. הוא היה תמיד בצל, תמיד מאחורי הקלעים, אך מאו-מאוד דומיננטי. פינקסו השחור הקטן היה חרוץ גורלות של פוליטיקאים, מי לקידום ומי לשיכחה, וליד כוס התה שלו, שעל שולחנו הצנוע באחד ממישרדי עיריית תל-אביב, נפלו ההכרעות המיפלגתיות החשובות ביותר של הגוש.

לבניגוריון היה חשוב מאוד שבכל רשימה יהיה יצוג לאנשי העליה השניה, כתב נצר כסיפור רשימות מפיקסטי, שבו פירט את השיטות שבהן החליט מי יהיה ח"כ ומי לא. יותר מאוחר דרש שיהיה ייצוג ליוצאי-צבא. היו גם לחצים מסוייפי המיפלגה הגדולים ומההתיישבות... זו היתה מלאכה קשה ביותר, והחלק הרגיש שבה היה ביחס לעשרת השמות הראשונים, אלה תמיד היו צריכים להיות אנשים מוכרים ומקובלים על



בן-אהרון יצחק בניגוריון, לשעבר מזכ"ל ההסתדרות, ספד לשרגא נצר.



פרס ראש הממשלה שימעון פרס. בצעירותו עם שרגא נצר (משמאל). בתמונה מש-מאל: נצר עם דויד בניגוריון בתמונה אופיינית.